

MERLE PINDMAA | EERIKA TÖLDSEPP

Maagiline keelemaailm

**EESTI KEELE
TÖÖRAAMAT**

9. KLASSILE
II OSA

Väljaandja kinnitab tööraamatu vastavust kehtivale põhikooli riiklikule õppekavale ning haridus- ja teadusministri õppekirjandusele kehtestatud nõuetele.

Maagiline keelemaailm. Eesti keele tööraamat 9. klassile. II osa

Merle Pindmaa, Eerika Töldsepp

Retsenseerinud Aile Laats, Liisa Koik

Toimetanud Esta Hainsalu

Keeleliselt toimetanud Karet Eesmäe

Illustreerinud Meelis Brikker

Küljendanud Heisi Väljak

Kirjastus on püüdnud ühendust saada kõigi tekstide ja illustratsioonide autorite või nende volitatud esindajatega. Palume neil, kellega me pole ühendust saanud, pöörduda Maurus Kirjastuse poole.

Mauruse digiõppevara leiad TaskuTargast.

taskutark.ee/opi

ISBN 978-9916-738-01-6

Autoriõigus: © OÜ Maurus Kirjastus, 2024

Tartu mnt 74, 10144 Tallinn

tellimine@kirjastusmaurus.ee, telefon 5916 6117

Kõik õigused on kaitstud. Ilma autoriõiguse omaniku kirjaliku loata pole lubatud ühtki selle väljaande osa paljundada ei mehaaniliselt ega muul viisil.

SISUKORD

1. VORMIÕPETUS	4	2.2. Lauseliikmed	101
1.1. Käänamine	9	2.2.1. Täiend	107
1.2. Pööramine	25	2.2.2. Lisand	116
1.2.1. Tegusõnade pöördelised vormid	26	2.3. Lauseliigid	120
1.2.2. Tegusõnade käändelised vormid	32	2.3.1. Lihtlause	121
1.3. Sõnaliigid	36	2.3.2. Liitlause	125
1.4. Omadussõnade võrdlusastmed	42	2.3.2.1. Rindlause	125
1.5. Sõnamoodustus	48	2.3.2.2. Põimlause	134
1.5.1. Sõnade liitmine	49	2.3.2.3. Segaliitlause	140
1.5.2. Sõnade tuletamine	56	2.3.2.4. Lauselühend	154
1.5.2.1. Nimi- ja omadussõnatuletus	56	2.4. Otse- ja kaudkõne	161
1.5.2.2. Tegu- ja mäarsõnatuletus	65	2.4.1. Otsekõne	161
1.5.3. Sõnade laenamine	68	2.4.2. Kaudkõne	172
1.6. Välde ja astmevaheldus	72	3. KEELEST KAUGEMALT JA LÄHEMALT 184	
1.7. Palatalisatsioon	80	3.1. Maailma keeled	186
2. LAUSEÕPETUS	90	3.2. Eesti keele lugu	196
2.1. Lause ja selle kirjavahemärgid	95	3.3. Eesti murded	220

TÖÖRAAMATU IKOONIDE SELGITUSED

pane tähele

vasta suuliselt

uuri internetist

kirjuta vihikusse

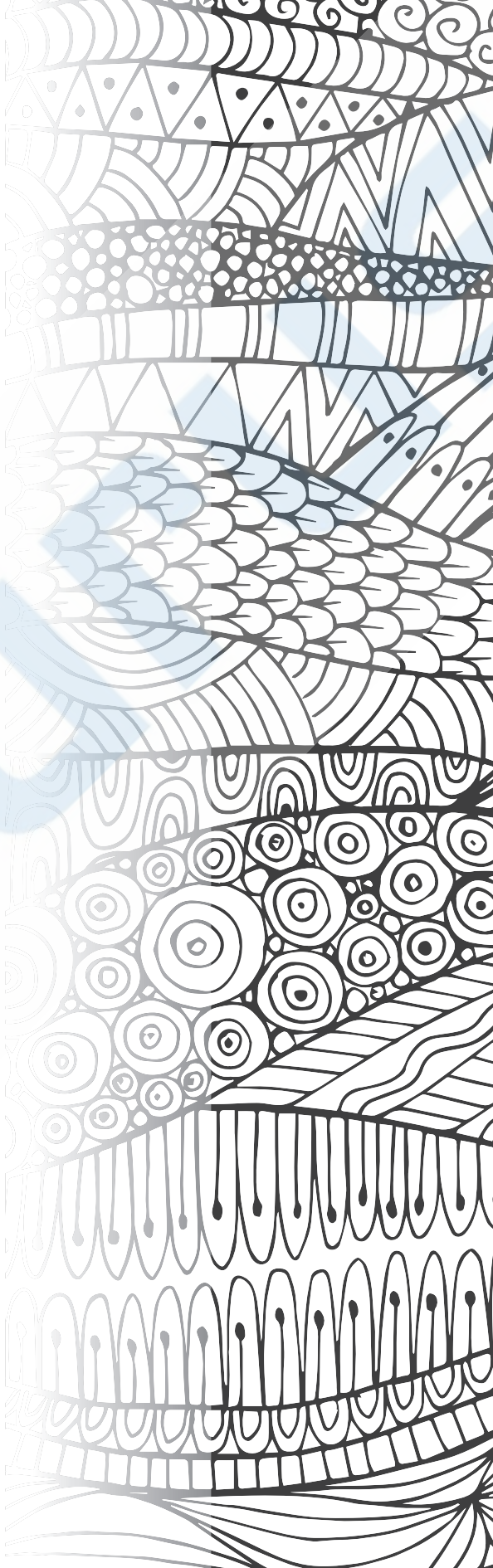
rühmatöö

paaristöö

liikumisülesanne

VORMIÕPETUS

Arma

KÄÄNDSÕNAD

NIMISÕNAD

OMADUSSÕNAD

ARVSÕNAD

ASESÕNAD

SIDESÕNAD

HÜÜDSÕNAD

KAASSÕNAD

MÄÄRSÕNAD

MITMUS

AINSUS

SISEKOHAKÄÄNDED

PÕHIKÄÄNDED

VÄLISKOHAKÄÄNDED

NI-NA-TA-GA-KÄÄNDED

TEGUMOOD

PÖÖRDSÕNAD

OLEVIK

KÕNEVIIS

TÄISMINEVIK

LIHTMINEVIK

LIITMINE

ENNEMINEVIK

LAENAMINE

TULETAMINE

VÄLDE

ASTMEVAHELDUS

PALATALISATSIOON

Loe teksti, vasta küsimustele ja lahenda ülesanded vihikusse.

Pidustustele tulevad inimesed kokku väljendamaks rõõmu hea uudise üle. Inimesed tähistavad oma isiklikke tähtpäevi, näiteks edukat eksami sooritamist või lapse sündi. Mõni pidustus haarab suuremaid inimrühmi või kogu rahvast. Poliitilise võidu, näiteks valimisvõidu puhul võib juubeldada kogu maa ning religioosseid tähtpäevi, nagu lihavõtteid, võidakse tähistada linnades ja küldes kõikjal maailmas. Paljude pidustuste lahutamatud osad on pidusöök, kinkide jagamine ja peoriie kandmine. Sageli heidetakse kõrvale tavapärased käitumisharjumused ja tuntakse end peomeeleolus vabalt.

Eid al-fitr. Moslemid kogunevad *eid al-fitr*'i rõõmupeoks mošeede juurde. Pärast palvetamist peavad paljud pered sõprade ja sugulaste auks pidu ning jagavad kingitusi. *Eid al-fitr* tähistab islami paastukuu ramadaani lõppu. Ramadaani ajal on jumalale pühendumise märgiks päikesetõusust loojanguni söömine keelatud.

Keisri kroonimine. Aastatel 1800 kuni 1820 oli Euroopa võimukaim kindral ja võimsaim valitseja Napoléon Bonaparte. Ta tähistas oma edu iseenda ja oma naise Joséphine'i hiilgava kroonimistseremooniaga.

Keeluseaduse lõpp. Aastatel 1919 kuni 1933 keelustas Ameerika Ühendriikide valitsus alkoholi tootmise ja müügi. Sel moel loodeti panna piir joomarlusele ja parandada rahva tervist. Kui keeluseadus lõpuks tühistati, tähistati seda suurte pidustustega.

Ülikooli lõpetamine. Doktorantuuri edukalt läbinud tudengid võtavad osa promoveerimistseremooniast. Iga tudeng saab akadeemilist kraadi tõendava dokumendi.

Võidukaar. Suurim au, mis ühele Rooma väepealikule osaks võis saada, oli nn triumfiringkäik: tema sõjaliste võitude avalik tähistamine. Protsessioon eesotsas väejuhiga marssis mööda tänavaid, läbi võidukaare.

Diwali. Hindud ja sikhid tähistavad iga aasta oktoobris või novembris *diwali*'t. Hindud palvetavad tervisejumalanna Lakšmi poole. Nad ehivad oma kodud õnnetoovate sümbolitega ning süütavad arvukaid küünlaid.

Karneval. Karnevaliks panevad inimesed selga kaunid kostüümid ja kulgevad rongkäigus lauldes ja tantsides läbi linna. Esialgu oli karneval seotud veebruaris või märtsis tähistatava vastlapäevaga, mis märkis paastuaaja algust: sõna *karneval* tähendab 'hüvasti, liha'. Vastlapäeval peeti ka suurem söömapidu, et enne paastuaega veel kõik liha ära süüa.

Kohandatud katkendid Fiona MacDonaldi ja Antony Masoni raamatust „Kultuur meie ümber“

1. Miks ja kuidas inimesed pidutsevad?
2. Nimeta kolm sagedasemat põhjust pidustuste korraldamiseks. Kirjuta iga variandi juurde üks näide eesti tähtpäevade hulgast.
3. Millest hoiduvad moslemid ramadaani ajal?
4. Mida püüdis Ameerika Ühendriikide valitsus keeluseadusega saavutada? Sarnane seadus oli ka Eestis. Uuri infoallikatest, kuidas seda rahva seas nimetati ja mis aastatel see kehtis.
5. Millest sai alguse karneval ja mida sõna *karneval* tähendab? Kirjelda karnevalipidustusi tänapäeval.
6. Milles seisneb promoveerimisteremoonia?
7. Selgita mõistet *protsessioon*. Kirjuta kolm näidet, mille puhul Eestis protsessioone korraldatakse.
8. Uuri infoallikatest ja kirjuta, kuidas tähistatakse *diwali*'t ning millal see tänavu toimub.
9. Nimeta viis Napoléon Bonaparte'i tiitlit. Vajaduse korral kasuta infoallikaid.
10. Kirjuta, mis tähtpäevi sinu peres/suguvõsas tähistatakse ja kuidas te tähistamist korraldate.

11. Kirjuta pühad ja tähtpäevad õigesti tabelisse ning paranda vajaduse korral väike täht suureks. Seejärel kirjuta nende järele kuupäevad.

1. ülestõusmispüha, eesti lipu päev, emadepäev, emakeelepäev, hingedepäev, hõimupäev, isadepäev, jaanipäev, jõulupühad, kevadpüha, kolmekuningapäev, kommunismi ja natsismi ohvrite mälestuspäev, lastekaitsepäev, leinapäev, nelipühade 1. püha, omavalitsuspäev, suur reede, taasiseseisvumispäev, tartu rahu aastapäev, uusaasta, vabariigi aastapäev, vanavanemate päev, vastupanuvõitluse päev, võidupüha

RAHVUS- JA RIIGIPÜHAD <i>vaba päev</i>	RIIKLIKUD TÄHTPÄEVAD <i>ei ole vaba päev</i>
.....

1.1. Käänamine

Eesti keeles on kääned. Sõnade käändeid määratakse ja järgi. Käändelõppe pole ja käändel ning vahel pole neid ka ja käändel.

Peaaegu kõiki sõnu saab käänta arvus: ja Ainsust pole nt sõnadel ja käändel võib olla ainsuses kaks vormi: pikk ja lühike, nt *majasse* e *majja*, *kinosse* e *kinno*.

Ainsuse omastavast moodustatakse kõik ainsuse käänded alates sisseütlevast, nt *riuli + sse*, *riuli + le*,

Mitmuse omastavast moodustatakse *de*-mitmuse käänded alates mitmuse sisseütlevast, nt *riulite + sse*, *riulite + le*,

Pea meeles, et ja käändes jäetakse nimisõna ees olev omadussõna omastavasse käändesse, nt *väikese koeraga*, *andeka lauljana*.

sisseütlev
osastav
alaleütlev
saav
omastav
nimetatav
alalütlev
alaltütlev
kaasütlev
seesütlev
seestütlev
ilmaütlev
rajav

HARJUTUS 1

Täida tabel. Kääna fraasi *tugev tuul*.

		KÄÄNE	KÜSIMUSED	AINSUS	MITMUS
	1.			tugev tuul	
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
	10.				
	11.				
	12.				
	13.				
	14.				

HARJUTUS 2

Kirjuta lünkadesse tumedalt trükitud sõnade/fraaside kääne ja arv. Seejärel lahenda ülesanded harjutuse lõpus.

Mitte ei saa aru, miks peavad paljud aasta kõige **pimedamat** (.....) aega, detsembrit, aasta elutsükli kõige **depressiivsemaks perioodiks** (.....). Minu meelest on kõigi **nägijate loomaliikide** (.....) elus üks võimsamaid käitumise aktiveerimise tegureid just **suure sügava pimeduse** (.....) ja selle väikese ereda valguse koosmõju: see on põnevamaid **kontrastnähtusi** (.....) maailmas!

Eks minu detsembrikuu loomade seas ongi esikohal kõik need **toredad metsalised** (.....), kes näevad tulukesi **akendes** (.....), ise turvaliselt massiivse metsa pimedusse peidetuna. Tunnistan siiralt, et **selliste loomakeste** (.....) hulka loen ka ennast, vähemalt **mõnes kindlas olukorras** (.....). Nimelt kui hakkab **loomaaiast** (.....) detsembripäeva **pärastlõunal** (.....) lahkuma, valin alati sellise tee, mida läbides jään õhtusse pimedusse (.....) ja möödun loomaia **põliselanike** (.....) **väikestest majadest** (.....), mis on seest valgustatud, nii et akende kuldsest valgustatud taustal on näha pererahva, näiteks Siberi kurgede **elegantseid päid** (.....). Need hetked on minu loomaaias veedetud aja ühed mõnusamad kogu aasta jooksul.

Muidugi on jõulukuu **loomadeks** (.....) minu jaoks ka koduloomad ja nende seast esikohal lambad. Jõulude **sündmustikku** (.....) kõige põhjalikumalt kirjeldava evangeeliumi autori Luuka märkloom on küll veislane, kuid minu süda on kitsede ja lammastega – **väikeveislastega** (.....). Kitslased – targad, ettevõtlikud ja **lustlikud elukad** (.....) – on ka kasvult minu lemmikmöödus (enam-vähem minu enda omas). Ehk aitavad **need asjaolud** (.....) mul neid paremini mõista? Näiteks kui üritan **lambakarjani** (.....) jõuda, eemaldub karjast kohe **tark vana emalammas** (.....), teeb minu poole **mõned sammud** (.....) ja lööb siis **jalaga** (.....) vastu maad, mind ise ainiti jõllitades. Saan kohe aru, et ta ei püüa mind eemale

peletada, ta ei ole loll, vaid saadab **minuni** (.....) **selge sõnumi** (.....):
me näeme sind, me oleme valmis, me jõuame ära minna, nii et – ära siis, sõber, midagi
meie vastu ürita! Hoia **vaeva** (.....) kokku!

Kui lambad elaksid looduses vabalt ja kui minu asemel oleks **arvestatava**
(.....) **suurusega** (.....) kiskja ja kui ülalmainitud emalammast oleks
oma elukest elanud metsikult, pidevalt riske täis **keskkonnakeses** (.....),
oleks ta käitunud täpselt samamoodi ja tulemus oleks **lammastele** (.....)
üsna soodne. Ega **kiskjal** (.....) söömata jääks, ärgem seda unustagem.
Siit moraal: kiskja ja saaklooma vahel ei eksisteeri sõjasuhteid, hundid ja lambad,
igatahes need, kes elavad looduses, on pigem **dialoogivahekorras** (.....).
Kui räägime **jõulurahust** (.....), siis peame seda ette kujutama **vahe-
rahuna** (.....).

Kohandatud katkend Aleksei Turovski raamatust „Aastaajad“

- Kirjuta ainsuses olevad fraasid mitmuses ja vastupidi, kääne jäta samaks.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Uuri välja ja pane kirja Aleksei Turovski 3–4 töö- ja huvivaldkonda ning selgita neid.

.....

.....

.....

HARJUTUS 3

Täida tabel näite järgi.

NIMETAV	PIKK SISSEÜTLEV	LÜHIKE SISSEÜTLEV	MITMUSE SISSEÜTLEV
<i>ahi</i>	<i>ahjusse</i>	<i>ahju</i>	<i>ahjudesse</i>
keel			
kohv			
kuju			
maa			
meel			
muuseum			
oja			
pada			
pea			
pesa			
pihk			
päev			
soo			
suu			
sõda			
süli			
tasku			
tuju			
tuli			
uni			

Hea teada! Kohanimede käänamisel kindlat reeglit ei ole. Soovitav on järgida kohalikku pruuki. Peaaegu kõigist kohanimedest saab moodustada pika sisseütleva (*millesse?*), nt *Tallinnasse*. Samas on neist võimalik moodustada ka lühike sisseütlev (*kuhu?*), nt *Tallinna*. Liitsõnaliste kohanimede puhul sõltub käänamine põhisõnast, nt *vere* → *verre*, *Pikaverre* → *Pikaverre*. Osa kohanimedest jääb käänamisel lõputa, nt *Tartusse* e *Tartu*, või on alaleütlevas käändes (*kuhu?*), nt *Luuale*.

HARJUTUS 4

Kirjuta kaardile kõik kohanimed ja kääna neid sisseütleva või alaleütleva käände eri variantides. Vajaduse korral kontrolli kohanime käänamist ÕS-ist või Sõnaveebist. Lahenda ülesanded harjutuse lõpus.

Hiiumaa, Imavere, Kihnu, Muhu, Naissaar, Narva, Obinitsa, Palamuse, Piirissaar, Prangli, Rapla, Sangaste, Saue, Sindi, Tapa, Tudulinna, Tõrvandi, Vihterpalu, Viirelaid, Viljandi, Viru-Nigula, Vormsi

• Vali üks sulle vähem tuntud maakond. Leia sealt kohanimed, mis vastavad järgmistele tingimustele.

1) Ainult pikk sisseütlev:

2) Pikk ja lühike sisseütlev:

3) Alaleütlev:

4) Liitsõnaline kohanimi:

• Kirjuta viis kohta/vaatamisväärsust/loodusobjekti vms, mida võiks selles maakonnas külastada.

.....

.....

.....

.....

.....

HARJUTUS 5

Lisa k, kuhu vaja. Kui midagi pole vaja kirjutada, tõmba kriips.

lõplik.....e otsuseid, mätlik.....e künkaid, sõbralik.....u seltskonnaga, õpilase tähelepanelik.....us, materialistlik.....u mõttelaadiga, korralik.....u sulejopet, kangelaslik.....ud võitlejad, talupoegade leplik.....us, mõisnik.....e nõudmised, näitlik.....e tegevusi, töötajate püüdlik.....us, kasulik.....e teadmisi, taiplik.....u pilguga, äärmuslik kokkuvõidlik.....us, pahatahtlik.....u pealekaebamist, tahtlik.....u rikkumise, seltskondlik.....us õhkkonnas, olukorra piinlik.....us, paindlik.....u loomuga, töö põhjalik.....us, proua mõtlik.....us, naise kirglik.....us, võhiklik.....u inimest, kohalik.....us kohvikus, röövli saatlik.....us, viirastuslik.....e varje, säästlik.....u elustiili, kirjutise konarlik.....us, ohtlik.....u mängu, ülevaatlik.....u pilti, asjalik.....u elektriiku, puudulik.....u hinnet, jätkusuutlik.....u arengu, tehase tootlik.....us, ehitusloa kohustuslik.....us, paslik.....e hindade, rikkalik.....u õhtusöögi, kõlblik.....use vähenemine, ametlik.....ust kirjast, mehe isalik.....us, naiselik.....us kleidis, tervislik.....us salatis, ilmnes inimlik.....us, talveilma heitlik.....us, täielik.....u kaotusega

HARJUTUS 6

Moodusta ette antud sõnadest stik-, nik-, mik- või lik-liitega tuletised. Kääna neid ainsuse omastavas ja osastavas käändes. Lahenda ülesanne harjutuse lõpus.

aed, andmed, arg, habe, erand, iseloom, kogu, kõrts, laev, lugema, mees, mesi, mõis, mägi, nõu, ots, pikk, põõsas, reegel, sõber, sõna, talu, täht, tühi

-stik	OMASTAV	OSASTAV	-nik	OMASTAV	OSASTAV
-mik	OMASTAV	OSASTAV	-lik	OMASTAV	OSASTAV

- Moodusta laused, kus kasutad antud sõnade tuletisi (-stik, -nik, -mik ja -lik). Lauses peab üks tuletis olema omastavas ja üks osastavas käändes, ülejäänute käänded võid ise valida.

andmed, nõu, kogu, erand

.....

põõsas, mesi, ots, arg

.....

reegel, laev, habe, mees

.....

mägi, aed, tühi, pikk

.....

HARJUTUS 7

Kääna fraase neljas viimases käändes ehk *ni-na-ta-ga*-käännetes nii ainsuses kui ka mitmuses.

õnnelik laps –

.....

roheline muru –

.....

uus maja –

.....

hea söök –

.....

nüri kirves –

.....

HARJUTUS 8

Pane kaldkirjas olevad sõnad õigesse käändesse. Sulgudesse kirjuta kääne ja arv. Lahenda ülesanded harjutuse lõpus.

Mängufilm „Apteekeer Melchior“ on olnud (*kunstnik*) (.....) suur tuleproov. Neil tuli ju tekitada terve keskaegne Tallinn alates (*riietus*) (.....) kuni linnapildi (*ülesehitus*) (.....) välja. (*Ilukirjandus*) (.....) detailselt kirjeldatud (*keskkond*) (.....) põhjal maalib lugeja ikka oma kujutluspildi, mille kohta ei saa öelda, kas see on õige või vale. (*Ajaloouurija*) (.....) keskenduvad tavaliselt aga ühele (*uurimisküsimus*) (.....) korraga. Ajalooõpikudki kirjutatakse seetõttu mitme (*teadlane*) (.....) koostöös. Nii moodustavad (*pusletükk*) (.....) tervikpildi.

Inimesed, riided ja hügieen

Arheoloogiliste (*leid*) (.....) puhul oleme harjunud eelkõige ära visatud (*kangas*) (.....), millest parematel juhtudel on säilinud üle kümne sentimeetri. (*Riietus*) (.....) ongi tavaliselt alles jäänud

ainult neile kunagi külge ömmeldud (*detail*) (.....), näiteks nõõbid või ehisnaastud. Film aitab meil ette kujutada omaaegseid rõivaid (*tervik*) (.....).

Nii rikkad kui ka vaesed kasutasid sellal (*kalev*) (.....) ehk lühikese villakarvastusega tihedasti kaetud ning vihmale-tuulele (*vastupidav*) (.....) kangast. Erinevus oli see, et vaesem rahvas ei saanud endale värvilist (*kangas*) (.....) enamasti lubada. (*Siidsamet*) (.....) riided, nagu apteeker Melchiori peokostüüm, olid aga pigem rikaste pärusmaa.

Arheoloog Riina Rammo kommenteerib (*filmiriie*) (.....) nõnda: „Kui sa rõivastad tervet filmitäit (*rahvas*) (.....), siis pole ilmselgelt võimalik kõiges (*autentsus*) (.....) taga ajada. Käsitsi kootud kangaid ja käsitsi ömmeldud riideid, mida tol ajal (*Tallinn*) (.....) kohtas, kõigile ju filmis lubada ei saa. Eesmärk ongi tuua (*vaataja*) (.....) tollane õhustik, tabada üldmulje. (*See*) (.....) on filmi kunstnik hästi hakkama saanud.“

On tõsi, et keskajal ei hoolitud (*hügieen*) (.....) nii, nagu me tänapäeval harjunud oleme. Isegi hambaharjad ilmusid (*kasutus*) (.....) alles (*uusaeg*) (.....). Seda kõike on filmis edasi antud (*tahmane*) (.....) nägudega.

Et (*nahkjalanõu*) (.....) püsiksid puhtad, kanti nende (*kaitse*) (.....) pakse (*puutald*) (.....) porikingi. Kuna (*tolleaegne*) (.....) jalanõudel üldiselt puudusid tugevamad tallaosad, aitasid porikingad ka kiire (*kulumine*) (.....) vastu. Sügisel ja kevadel, mil (*tänav*) (.....) olid porisemad, hoidsid porikingad jalgu (*kuiv*) (.....), ühtlasi ei pidanud siis jalanõusid iga linnaskäigu järel põhjalikult puhastama.

Filmis kannab Wenzel Dorn oma edevaid (*jalavari*) (.....) kivisel tänaval ilma (*poriking*) (.....), ehkki tegelikkuses soovinuks ta neid usutavasti säästa.

Kohandatud katkendid ajakirjast Imeline Ajalugu

- Leia tekstist kõik ametinimetused ja kirjuta need olevas käändes nii ainsuses kui ka mitmuses.

.....

.....

.....

.....

.....

- Järjesta lünkades olevad sõnad nimetavast kaasaütlevani. Leia iga käände kohta üks näide. Sõna võib olla nii ainsuses kui ka mitmuses.

.....

.....

.....

- Leia tekstist kolm võõrsõna ning kääna neid põhikäänete ainsuses ja mitmuses.

1)

2)

3)

HARJUTUS 9

Tõmba vale variant maha. Lahenda ülesanded harjutuse lõpus.

1. **Peenrat/peenart** võib rajada aias küll kõikjale, kuid olenevalt kohast edenevad taimed erinevalt. 2. Tüdrukutirts istus **kiigu/kiige** peal, käes oli tal pikkade kullakarva lokiidega **nuku/nukk**. 3. Mitu teelusikatäit **suhkrut/suhkurt** tee sisse soovitakse? 4. Mehis jättis kogemata sõrmed ukse vahele ja ta **küüs/küün** tõmbus mustaks. 5. Üht **südi/südikat** töötajat tulid õnnitlema tema **tragidad/tragid** kolleegid. 6. Kui heinakasv on **kehva/kehv**, siis on põllumeestel kuri karjas. 7. Muuseumis olid vanad maalitud **laegad/laekad**. 8. Hommikul toodi puhkajale hotellituppa **pudru/puder** vaarikamoosiga ja vahustatud piimaga **kohvi/kohv**. 9. Koirohi on väga **mõru/mõruda** maitsega, kuid aitab hästi kõhuhädade korral. 10. Karusnahast **palit/palitu** on nii **vilu/viluda** ilmaga lausa hädavajalik. 11. Nõudepesumasinasse pandi potid-pannid, noad-kahvlid ja üks plastist **kaan/kaas**. 12. Vanal loomal on hambad **nüridaks/nüriks** kulunud ja seepärast on ta üsna **kõhn/kõhna**. 13. Pärast